

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ทองคำมีคุณค่า มุมมองสตรีนิยมต่อการทำเหมืองแร่
ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้เขียน

นางสาวสิริพร นิรัตสัย

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สตรีศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบด้านต่างๆของในโครงการขุดค้นบ่อทองคำ-ทองแดง เซโปน แขวงสะหวันนะเขต ส.ป.ป.ลาว ต่อผู้คนในท้องถิ่น โดยเฉพาะศึกษาการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของผู้หญิงในหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ 9 หมู่บ้าน และศึกษาจาก “โครงการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน” ของโครงการขุดค้นบ่อทองคำ-ทองแดง เซโปนที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศภาวะ ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และลงสนามเก็บข้อมูลในพื้นที่โดยการสังเกตการณ์ทั้งภายในตัวเหมืองและหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกชาวบ้านและเน้นผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบจาก “โครงการขุดค้นบ่อทอง-ทองแดงเซโปน” และ “โครงการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน” รวมถึงเจ้าหน้าที่ของโครงการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนด้วย

ผลการศึกษาพบว่า ประการแรก การทำเหมืองโครงการขุดค้นบ่อทองคำและทองแดง เซโปน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมระหว่างบริษัทต่างชาติและผู้มีอำนาจรัฐในกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้นใน ส.ป.ป.ลาว นี้ทำให้ลาวตกอยู่ในภาวะ “ทุนนิยมชายขอบ” และทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานกลายเป็นสินค้า รัฐบาลลาวหรือคนท้องถิ่นเองก็มิได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริง

ประการที่สองคือ การพัฒนาเศรษฐกิจของลาวที่ต้องพึ่งพิงการลงทุนจากต่างชาติในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของชาวบ้านจากการดำรงชีวิตแบบยังชีพมาเป็นพึ่งพิงเศรษฐกิจเงินตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิถีชีวิตของผู้หญิงต้องเปลี่ยนไป เพราะพวกเขาถูกผลักดันให้เข้าสู่กระบวนการของระบบทุนนิยมในฐานะที่เป็นแรงงานราคาถูกและงานที่ไร้

ฝีมือในโครงการเหมืองเซโปน นอกจากนี้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มีแนวโน้มจะเสื่อมโทรมลงเรื่อย ๆ

ประการสุดท้ายก็คือ โครงการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ภายใต้การดำเนินการของโครงการเหมือง ซึ่งมีเป้าหมายที่จะสร้างความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้ดีขึ้น ขจัดความยากจน และส่งเสริมการเสริมสร้างอำนาจให้กับผู้หญิง และความเสมอภาคระหว่างเพศภาวนั้นกลับไปเพิ่มความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์ทางเพศภาวะระหว่างผู้ชายและผู้หญิง แม้ว่าโครงการนี้จะหยิบยกประเด็นการบูรณาการมุมมองเพศภาวะโดยใช้แนวพินิจเพศภาวะและการพัฒนา (GAD) มาใช้ในการกำหนดนโยบาย แต่เมื่อดำเนินโครงการจริงมุมมองของเพศภาวะและการพัฒนา (GAD) กลับค่อยๆ พრაเลือนหายไป ขณะเดียวกันก็เพิ่มลำดับชั้นในการกดทับผู้หญิงมากขึ้น โดยทุนต่างชาติที่ร่วมมือกับรัฐลาว ซึ่งกุมอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์และข้อบังคับ เพื่อควบคุมแรงงานผ่านการแบ่งงานกันทำทางเพศภาวะ งานของผู้หญิงยังถูกมองว่าด้อยคุณค่ากว่างานของผู้ชายและรูปแบบการแบ่งงานกันทำทางเพศภาวะในการจ้างงานของการทำเหมืองโครงการขุดค้นบ่อทองคำและทองแดงเซโปนและโครงการพัฒนาอย่างยั่งยืน ฯ ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบและคุณค่า ผู้หญิงก็ยังคงมีตำแหน่งแห่งที่ที่ด้อยกว่าผู้ชายทั้งในสังคมแบบปีตาธิปไตยและในสังคมทุนนิยมเสรีที่ยังคงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศภาวะที่ไม่เท่าเทียมและอคติทางเพศภาวะไว้อย่างเหนียวแน่น

Thesis Title	Gold for Good a Feminist Perspective on Mining in Lao People's Democratic Republic
Author	Ms. Siriphone Niradsay
Degree	Master of Arts (Women's Studies)
Thesis Advisor	Professor Dr. Yos Santasombat

Abstract

This study aims at exploring the impacts of the Sepon Mining Project in Vilabuly District, Savannakhet Province on groups of local people. Special focus is made on women's groups in 9 villages which have been affected by the project. It also aims at studying changing ways of women's life in affected areas and impacts of the Social and Sustainable Development Project on their livelihood and gender relation. Regarding to the research methodology, using documentary research, the researcher conducted a field research and participatory observation in order to make an in-depth interview with the villagers and focused groups of women about the impact of the Sepon Mining Project as well as the Social and Sustainable Development Project.

The research discovers that firstly the implementation of Sepon Mining Project reveals unequal power relations between international enterprises and the state authorities in the development process carried out in Lao People's Democratic Republic. This leads the Laos to "peripheral capitalism" and the commercialization of natural resources as well as labors. It has left very few benefits for the state and for the people.

Secondly, the dependency of Lao economy on foreign investments in industrial development causes negative effects on social and cultural change, natural resources and environment. Particularly, women's way of life has been changed because they are pushed to enter in capitalist process as low and unskilled laborer in the Sepon Mining Project. Moreover, the natural resources and environment tend to be deteriorated continuously.

Finally, it is found that the Social and Sustainable Development under the management of Sepon Mining Project which aims at improving people's livelihood, eradicating poverty and promoting women's empowerment as well as gender equality reinforces the

inequality of the gender relation between men and women. Although the project has stated clearly in its policy that it would integrate gender using the Gender and Development (GAD) approach, it turns out that during the implementation of the project, the element of GAD has disappeared. Meanwhile this causes more levels of women's oppression by foreign capital in collaboration with the state who has power to make regulations as well as rules for the control of labor through gender division of labor. Some of feminized work is considered as less value than masculinized work and the gender division of labor pattern in the employment of the Sepon Mining Project as well as the social and Sustainable Development has never changed its pattern the value. Women still have inferior position than men in both patriarchal and liberal capitalist society where inequality of gender power relation and gender bias exist strictly.